

Förbandsbesöksrapport

Livgardet (LG)

14 & 16 november 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarsmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets besökare:

Andreas Ottosson

Kristoffer Loiborg Sjölund

Innehållsförteckning

Information om förbundet.....	3
Spontana intryck.....	3
Organisation.....	3
Arbetsmiljö och säkerhet.....	3
Fysisk belastning	3
Psykisk hälsa.....	3
Försvarshälsan	4
Attityder och jargong.....	4
Utrustning	4
Avbruten utbildning.....	4
Resor	4
Boendemiljö och vistelseutrymmen	4
Hållbarhet	5
Medinflytande.....	5
Information och mönstring.....	5
Meningsfull fritid.....	5
Soldathem	5
Avslutning	6

Information om förbandet

Livgardet är ett av Sveriges största förband och utbildar soldater mot vitt skilda befattningar; främst infanteri, ceremoniverksamhet, militärpolis och säkerhetstjänst. Utbildning görs mot fyra bataljoner; Livbataljonen, 11:e militärpolisbataljonen, 12:e motoriserade skyttebataljonen och 13:e säkerhetsbataljonen, där 13:e och 11:e utbildar tillsammans under grundutbildningen. Livgardet har en del unika befattningar och är exempelvis det enda förband som utbildar mot beriden högvakt.

Förbandsledningen utgår från Kungsängen, men ett kasernområde, Kavallerikasern, finns i Stockholm, där bland annat hästupbildningen sker.

Värnpliktiga rycker in under olika tillfällen beroende på bataljon och befattning och den beridna högvaktsplutonen har två inrycksperioder för att kunna genomföra ceremoniell tjänst året om.

Spontana intryck

Besöken gjordes under två dagar och vi besökte ett regemente per dag. Förbandet bedriver en god utbildning och har i stort sett goda förutsättningar för att göra detta. Det finns dock stora skillnader mellan de olika bataljonerna och vi upplever att en gemensam förbandsanda saknas.

Organisation

Skillnaderna i bataljonerna, och den begränsade samverkan mellan bataljonsledningarna innebär stora avvikelser i uppfattningar om saker. Värnpliktiga upplever att de saknar förståelse och kunskap om andra plutoner, kompanier och bataljoners uppgift och efterfrågar det. Något som vi uppmanar förbandet att jobba mer med och något vi tror kraftigt kan stärka förbandsandan.

De beridna högvaktsplutonerna lider av kraftig brist på befäl. De värnpliktiga märker av detta och känner sig bortprioriterade och som att de inte får gehör. Plutonchefen är väldigt överarbetad och önskar mer stöd från förbandet som kan avlasta. Plutonen har också haft ett fall där en värnpliktig uppträtt ovälkommet, något som plutonsledningen anmärkt på men inte fått tillräckliga åtgärder eller gehör från av kompani/bataljonsledning.

Arbetsmiljö och säkerhet

Den beridna högvakten är den befattning i Försvarsmakten med flest förekommande skador och avrustningar. Det beror på dels att hästtjänst innebär farlig verksamhet samt att hästallergi inte kan uteslutas under mönstringsprocessen. Instrukörerna arbetar dock mycket med riskhantering och gör detta bra för att kunna förebygga skador och olyckor.

Fysisk belastning

Inga särskilda anmärkningar.

Psykisk hälsa

Vi upplever överlag en relativt god stämning bland de värnpliktiga. Motivationen och munterheten hos de värnpliktiga är inget som sticker ut vare sig negativt eller positivt. Det bör dock anmärkas att det är skillnader i just motivation från pluton till pluton, och bataljon till bataljon.

Förbandet har en värnpliktskonsulent och en förbandspastor. Dessa agerar, i addition till psykologen på Försvvarshälsan som samtalsstöd till de värnpliktiga.

Försvarshälsan

Försvarshälsan erbjuder drop- in efter samråd med befäl. Försvarshälsan har haft stora problem med arbetsmiljön under senare år med bland annat arbetsbelastning och underbemanning, något som förbandet tror kommer bli bättre inom kort. Försvarshälsan upplever att befälen har låg uppslutning under informationsträffarna inför inryck. I vissa fall upplevs bristande kommunikation med enskilda befäl.

Attityder och jargong

Förbandet har i respektive kompaniinstruktion beordrat värnpliktiga att följa värdegrunden. Detta gör det lättare att vid brott mot värdegrunden vidta åtgärder.

136:e kompaniet trycker mycket på det proaktiva arbetet i att skapa god sammanhållning och kamratskap. Exempelvis har de infört ett likebehandlingsteam som sammanträder ungefär vartannat NVK-möte. Sammanträdet syftar till att ge de som inte går på NVK-möten att diskutera, informeras och utbildas i frågor som rör likabehandling och värdegrund. Dessutom är NVK obligatorisk för att motverka att värnpliktiga känner att de väljer bort eller missar annan verksamhet.

Som tidigare nämnt upplevs det en stor skillnad mellan de olika utbildningsbataljonerna. Varken de värnpliktiga, och i många fall även befälen har liten kommunikation mellan varandra vilket leder till en minskad förståelse och sammanhållning. Detta minns även på de värnpliktiga då många av dem enbart umgås med deras kamrater på bataljonen.

Utrustning

Det skiljer sig på utrustningen bland bataljonerna men unikt för förbandet är att värnpliktiga får ut kroppsskydd 12, istället för det vanliga kroppsskydd 90. Även detta kroppsskydd har dock tillpassningsproblematik och passar inte vissa kroppstyper.

Det skiljer sig även mellan bataljonerna huruvida civila underkläder till kvinnor erbjuds, där en pluton har erbjudit det men mötts av kritik från förbandet. Förbandschefen ser över möjligheten och ska besluta om de på förbandsnivå kan köpa in civila underkläder.

Avbruten utbildning

Inga särskilda anmärkningar.

Resor

Värnpliktiga önskar chartrad buss från Kungsängen, då det för vissa innebär obekvämliga byten och väntetider. Pliktrådet uppmanar förbandet att se över möjligheten att beställa in bussar för att avlasta lokaltrafiken.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

Boende- och vistelseutrymmena är överlag fräscha och funktionella. Förbandet upplever dock att felanmälan hos Fortifikationsverket tar tid. Flera logement upplevs som undervärmda och kalla under nätterna, något som värnpliktiga har anmält. Värnpliktiga tvingas också sova i sovsäck på grund av kylan i vissa logement. Värmen ska ha setts över men konstateras vara "på en laglig nivå". Pliktrådet uppmanar förbandet att se över värmeregleringen igen.

Hållbarhet

Inga anmärkningar.

Medinflytande

Medinflytandet fungerar olika på bataljonerna. Förbandsledningen har nyligen beslutat om att genomföra plutonens timme måndagen efter helgpermission istället för fredagen innan. Detta går ifrån standarden i Försvarsmakten. Beslutet har mötts av hård kritik av kompani/skvadronsledningar, plutonsledningar och värnpliktiga, som menar att syftet med plutonens timme begränsas och försämrar kvaliteten av mötet.

Förbandsledningen motiverar beslutet med att det garanterar att samtliga plutoner garanteras tid att genomföra plutonens timme och att värnpliktiga hinner reflektera av tidigare verksamhet under helgen. Värnpliktiga och truppnära befäl menar samtidigt att man hinner glömma mycket under helgen och att nära måndagen kommer så tenderar man att blicka framåt mot kommande verksamhet, istället för att se bakåt. Pliktrådet ser kritiskt på förbandets beslut och uppmanar förbandsledningen tillsammans med LMA och förtroendevalda att utvärdera och revidera beslutet snarast.

Information och mönstring

Befattningsbeskrivningen för flera befattningar på Livgardet under mönstringen upplevs som undermålig och i vissa fall helt felaktig. Förbandet önskade exempelvis beställa förare till den beridna högvaktsplutonen. På grund av förbandets krav på den värnpliktiges egenskaper och denna befattning inte fanns att beställa, beställdes istället granatkastarsoldater – en befattning som inte ens finns på bataljonen. Beskrivningen om vad det innebär att vara på den beridna högvaktsplutonen i allmänhet upplevs behöver förbättras då många rycker in med skeva förväntningar.

Meningsfull fritid

De värnpliktiga har tillgång till soldathem precis utanför regementsområdet och har små dagrum på logementen. Den relativa närheten till Stockholm medger att många av de värnpliktiga ofta åker hem för att återhämta sig. De värnpliktiga har även tillgång till ett gym och andra utomhusaktiviteter.

De värnpliktiga förlagda på Kavallerikasern har det svårare med den meningsfulla fritiden då de inte har tillgång till något soldathem. De använder sig istället av de närliggande faciliteterna för att skapa sig en meningsfull fritid.

Soldathem

Soldathemmet är beläget precis utanför regementet och har till 21 varje kväll. Föreståndarinnan anordnar aktiviteter, föreläsningar, och andra initiativ som uppskattas enormt av de värnpliktiga.

De värnpliktiga förlagda på Kavallerikasern har inte tillgång till något soldathem.

Avslutning

Plikträdet hoppas att vi med denna rapport har förmedlat våra intryck på ett konstruktivt sätt. Vi blev väl mottagna under besöket, vilket var präglat av ett transparent och samarbetsvilligt klimat. Vi har förhoppningar om, och ser fram emot, ett fortsatt gott samarbete mellan Plikträdet och Livgardet.

Tack för ett givande besök,

Andreas Ottosson
070-848 61 84

Kristoffer Loiborg Sjölund
070-848 61 29

www.piktradet.se

info@pliktradet.se